

جلسه رتروسپکتیو^۱ چیه و چرا مهم هست؟

طبق تعریف و توصیه‌های اسکرام، این جلسه هم مثل باقی جلسات اسکرام، تایم‌باکس داره و برای یک اسپرینت یک ماهه (به صورت پیش‌فرض) می‌بایست سه ساعت زمان براش اختصاص داده بشه.

تیم اسکرام باید تو این جلسه به بررسی این موضوع تمرکز کنه که اسپرینت قبل با توجه به افراد، روابط اون‌ها، فرایندها و ابزارهای موجود چطوری طی شده. مواردی که موجب شده تا تیم پیشرفت خوبی داشته باشه و یا عواملی که به هر دلیل مانع انجام درست کار شده رو شناسایی کنه و برای رفع موانع و تقویت عوامل مفید و تاثیرگذار (مثبت) در سرعت پیشرفت تیم به یک طرح مشخص برسه.

باز هم تاکید می‌کنم که تمام این کارها باید و باید توسط اعضای تیم اسکرام اتفاق بیافته و اسکرام مستر فقط و فقط نقش ناظر داره که این فرایندها به درستی اجرا بشه و به هیچ عنوان نباید تو تصمیم‌گیری‌های تیم یا ارایه راهکار به اون‌ها دخالت مستقیم داشته باشه.

نحوه برگزاری

در ابتدا یک وارم‌آپ (Warmup) که توسط اسکرام مستر در ابتدای جلسه اتفاق میافته و هدف اون باز کردن یخ اعضای تیم هست، باید از تیم اسکرام خواسته بشه که در مورد هر کدوم از این سوالات هر پاسخی که به نظرشون میاد رو روی یک استیکی‌نوت مجزا (هر پاسخ روی یک استیکی‌نوت جداگانه) بنویسن و در طول نوشتن هم با هم دیگه مشورت نکنند. دلیل اصلی این تاکید هم این هست که افراد حاضر تو جلسه همدیگه رو بایاس (BIAS) نکنند و نظرشون روی نظر بقیه تاثیر نگذاره. ضمن اینکه باید همه اعضای تیم بدون در نظر گرفتن هیچ ملاحظه‌ای هر پاسخی که به ذهنشون می‌رسه رو یادداشت کنند. معمولاً برای این بخش بین ۱۰-۵ دقیقه زمان در نظر می‌گیریم که متناسب با تایم‌باکس جلسه باید باشه و مسوولیت رعایت این تایم‌باکس هم به عهده اسکرام مستر هست.

۱. چه مواردی در اسپرینت قبل خوب بودند. نظرات بر روی استیکی‌نوت نوشته و روی وایت برد چسبانده می‌شود

۲. چه مواردی در اسپرینت قبل خوب نبودند. نظرات بر روی استیکی‌نوت نوشته و روی وایت برد چسبانده می‌شود

تو مرحله بعدی و بعد از اینکه تمام اعضای تیم به پاسخ هر سوال و روی یک استیکی‌نوت جداگانه یادداشت کردند (که این همه وظیفه اسکرام مستر هست که حواسش باشه همه اعضای تیم در این فرایند مشارکت داشته باشند)، اسکرام مستر از هر کدوم از اعضای تیم می‌خواد که به پای تخته وایت‌برد بیاد و پاسخی رو که به سوالات داده شده رو با صدای بلند بخونه و استیک‌نوت مربوط رو روی برد نصب کنه.

در مدت زمانی که اعضای تیم به پای برد میان و پاسخ‌های خودشون رو می‌خوند همونجا موارد مشابه رو دسته بندی می‌کنند و در پایان این مرحله احتمالاً به چند تا موضوع مشابهی که به ذهن همه اعضای تیم رسیده و نوشته شده می‌رسیم.

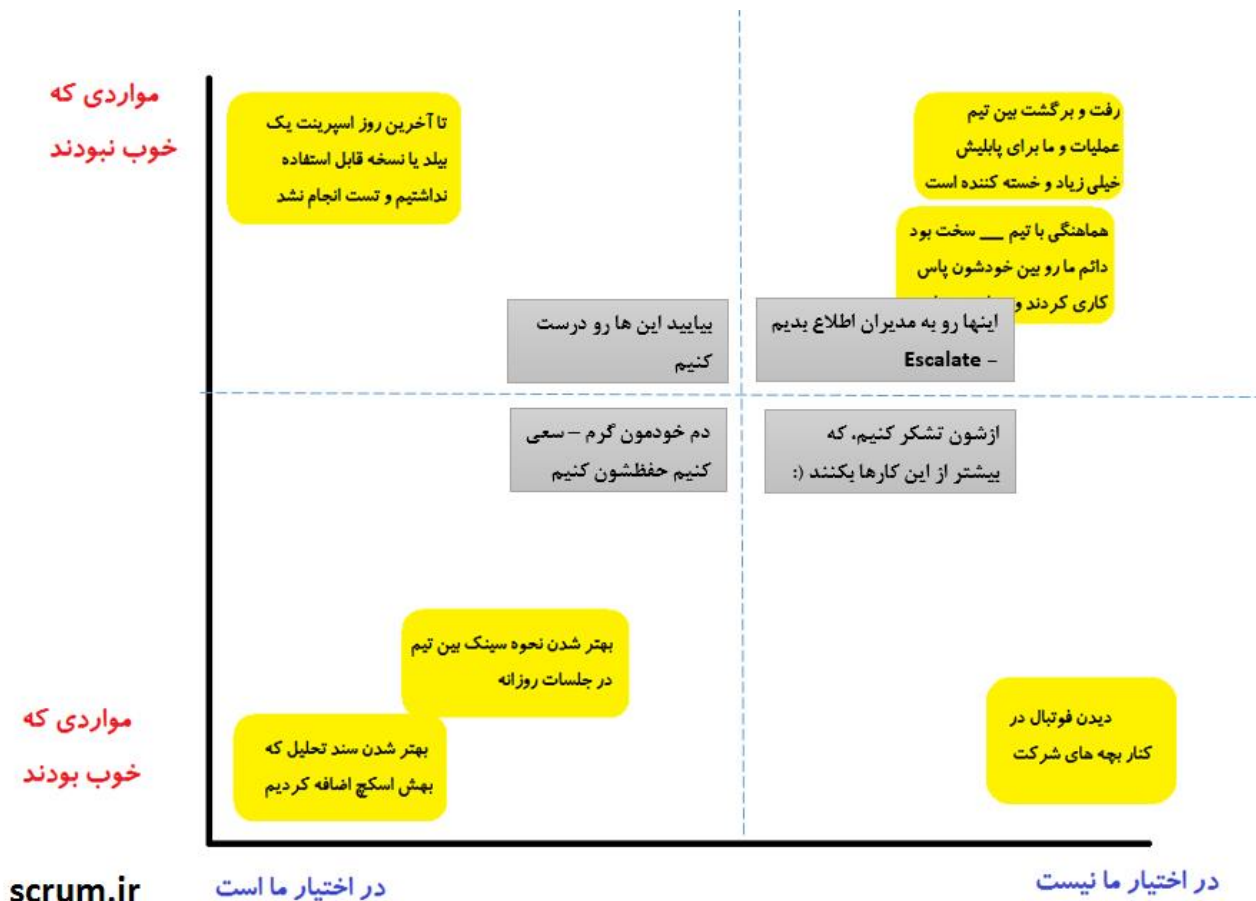
در مرحله دوم یادداشت‌ها بر اساس موارد زیر دسته بندی و روی برد قرار می‌گیرد:

- دسته بندی موارد بر اساس خوب یا بد
- دسته بندی بر اساس: در اختیار ما هست یا نه

¹: Retrospective

در این مرحله سعی می کنیم بر روی ناحیه درست تمرکز کنیم، و کل موارد را به چهار ناحیه تقسیم می کنیم:

در مرحله سوم برای مواردی که باید درست کنیم رای گیری می‌کنیم و دو، سه یا چهار و بیشترین رای رو از نظر اعضای تیم گرفته به عنوان موضوعات اصلی بخش بعدی جلسه رترو انتخاب می‌شود و اسکرام مستر بعد از خوندن این موارد از اعضای تیم می‌خواد که برای هر کدام از این موارد مطرح شده (مثل مرحله اول) راهکار پیشنهادیش رو روی یک استیکی نوت جداگونه بنویسه و بعد از تموم شدن زمان تایم‌باکس این بخش مثل بخش دوم هر کس میاد و راهکار پیشنهادی خودش رو با صدای بلند و پای برد برای باقی اعضای تیم می‌خونه. و مثل مراحل قبل اون‌ها رو دسته‌بندی می‌کنیم و تلاش می‌کنیم تا اعضای تیم به یک یا چند راه‌حل مناسب برای رفع موانع و تقویت نقاط مثبت تیم برسه.

در ادامه این مرحله و بعد از رای گیری وقت اون هست که برای هر راهکار پیشنهادی به دنبال یک اکشن پلن یا اقدام اجرایی بگردیم و از تیم بخواهیم که هر کس یک موضوع و یکی از راه‌حل‌های انتخاب شده رو **Own** کنه و تلاش کنه تا در اسپرینت بعدی این موارد انتخاب شده رو به همه اعضای تیم یادآوری کنه. در واقع باید اعضای تیم به همدیگه کمک کنند تا در اسپرینت بعدی این اکشن پلن‌ها اتفاق بیافته. پس معمولاً جلسات رتروسپکتیو در ابتدای شروع و بعد از وارم‌آپ باید به بررسی اکشن پلن‌های رتروی قبل رسیدگی بشه.

برای مواردی هم که در اختیار تیم نیست، توسط اسکرام مستر به اطلاع افراد مربوطه می‌رسه.

تو آخرین مرحله باید اسکرام مستر از تیم بخواد که با روش‌های مختلفی که برای تیم جذابیت داشته باشه به رتروی برگزار شده رای بدن و ارزیابی کنه که این جلسه رترو چقدر تونسته برای اعضای تیم جذاب باشه یا به اون‌ها کمک کنه.

یادمون نره که یه جلسه رتروی خوب می‌تونه کمک خیلی بزرگی بکنه که تیم اسکرام بتونه راه خودش رو پیدا کنه و تو مسیر بهبود مستمر با سرعت بیشتری حرکت کنه. وظیفه برگزار کردن تمام اجزای تاثیرگذار در اسکرام از جمله جلسه رتروسپکتیو به عهده اسکرام مستر تیم هست و نباید تحت هیچ شرایطی این جلسه رو به تعویق بندازه یا باعث بشه که اون جلسه برگزار نشه.

منابع:

https://www.slideshare.net/chris_smith1976/the-art-of-the-retrospective

<https://virgool.io/@mohsenahmadi/%D8%B1%D8%AA%D8%B1%D9%88%D8%B3%D9%BE%DA%A9%D8%AA%DB%8C%D9%88-retrospective-%D8%AF%D8%B1-%D8%A7%D8%B3%DA%A9%D8%B1%D8%A7%D9%85-%DB%8C%D8%A7-%DA%A9%DB%8C%D8%A8%D9%88%D8%AF-%DA%A9%DB%8C%D8%A8%D9%88%D8%AF-%D9%85%D9%86-%D9%86%D8%A8%D9%88%D8%AF%D9%85-ct5xu5hboeao>

<https://blog.scrum.ir/2018/07/better-retro-meetings/>